

O slamnatem voličku.

(Pravljica iz Podkarpatske Rusije.)

Živela sta dedek in babica. Oba sta bila siromašna. Porabila sta, kar sta zaslužila. Zato se je začela babica z dedkom pričhati in mu rekla: »Napravi mi slamnatega volička in ga osmolil!«

»Kaj to govoriš,« je dejal dedek, »čemu ti bo tak voliček?«

Ded je spletel slamnatega volička in ga osmodil. Ko sta se naspala, je vzela babica zgodaj zjutraj preslico s kodeljo in gnala slamnatega vo-

lička na pašo. Sama je sedela pod gričem, predla kodeljo in pela: »Pasi se, voliček, pasi na travniku, dokler ne napredem koželja.«

Pa je predla in predla, dokler ni zadremala. In tedaj je iz črnega borovega gozda prihlačal medved k voličku ter ga vprašal: »Kdo si?«

In voliček je odgovoril: Voliček sem iz slame, ded me je naredil, s smolo me zasmolil.

Medved je rekel: »Če si slamnat in s smolo osmoljen, daj mi smole na pretrgano pleče!«

Voliček je molčal. Tedaj ga je medved pograbil za bok in začel slamo trgati. Trgal je in trgal ali zasmolil si je zobe ter jih ni mogel izrvati. Režal je nad njim in zavlekel volička bog ve kam.

Predramila se je babica, a volička ni bilo nikjer.

»Oh, gorje mi,« je zaplakala, »kam je šel moj volek? Ali je šel domov?« Tekla je domov in videla, ko je medved vlekel volička proti gozdu. Povedala je dedu: »Voliček nam je privabil medveda, pojdi in ga ubij!«

Ded je planil pokonci, ujel medveda in ga zaprl v čumnato.

Ko se je drugi dan začelo svitati, je babica vzela preslico in gnala volička pod gozd na pašo. Sama je sedla pod griček, predla kodeljo in mu prepevala: »Pasi se, pasi, voliček, na travniku, dokler koželja ne napredem!«

Predla je, dokler ni zadremala. In tedaj je pritekel iz temnega gozda tam od velikega bora sivi volk ter vprašal volička: »Ti, kdo pa si?« Voliček sem iz slame, ded me je naredil, s smolo me zasmolil.

»Ako si s smolo namazan,« je rekel volk, »daj mi smole, da si zamažem pleče, žakaj pri so me napadli.« »Vzemi si jo!«

Volk se je vrgel na volička, da bi si natrgal smole. Trgal je in trgal, ali zobje, so mu obtičali v smoli in jih ni mogel odtrgati. Vlekel je na vse strani, a zaman. Odvlekel je volička v gozd.

Babica se je prebudila in ni videla volička. Menila je, da je gotovo odšel domov. Odhitela je domov in opazila, da volk vleče volička. V eni sapi je to povedala dedu. Ded je šel za volkom, ga ujel in hajdi ž njim v čumnato. Babica je gnala trejti dan volička na pašo. Predla je pod gričem in zaspala.

Pritekla je lisica, zagledala volička ter ga vprašala: »I, kdo pa si?«

Voliček sem iz slame,
ded me je naredil,
s smolo me zasmolil.

»Daj mi smole, voliček, daj, da si jo namažem na rebra; psi so me načeli.« »Vzemi si jo!«

Lisica je hlastnila v volička, ampak zob ni mogla izvleči. Babica je to povedala dedku, dedek je brž prikorakal, ujel lisico ter jo vrgel v čumnato. Tako sta potlej ujela še zajca-dolgooušca.

Vstopil je ded v čumnato, sedel za vrata in pričel brusiti nož. Medved je to videl in vprašal: »Ded, čemu brusiš nož?«

»S tebe bom kožo potegnil, da bo meni in babici za kožuh.«

»Oh, dedek, nikar! Izpusti me, prinesem ti veliko medu!«

»No, daj, prinesil!«

Ded je izpustil medveda. Sedel za vrata in iznova brusil nož. Volk je vprašal: »Ded, čemu brusiš nož?«

»S tebe bom kožo potegnil, kučmo potrebujem za zimo.«

»Oh, dedek, ne jemlji mi kože, prinesem ti za to čredo ovac.«

»Prav, priženi jih!«

Dedek je izpustil volka, sedel za vrata ter brusil nož.

Lisica je to videla in vprašala: »Bodi tako ljubezniv, dedek, in povej, čemu brusiš nož?«

»Lisičica, lepa je tvoja koža ter kakor nalašč za ovratnik!«

»Oh, dedek, pusti mi kožo, jaz ti prinesem za to gosi in kokoši!«

»No, tak jih prinesi!«

In izpustil je lisico. Ostal je še zajček in ded je dalje brusil nož.

Zajček ga je vprašal, čemu pač, pa mu je odvrgnil:

»Zajec ima mehko kožo, iz nje si napravim za zimo rokavice!«

»Oh, ne reži me, dedek, prinesem ti vsega, da boš imel z babico vred vsega dovolj.« In izpustil je še tega.

Šla sta spat. Zjutraj pa na vse zgodaj lop, lop po vratih. Prebudila se je babica in kriknila: »Stari, nekdo tolče pri nas na vrata. Pojdi in poglej!«

Ded je vstal in videl, da je medved cel panj prinesel. Ded je vzel med in zopet legel. Toliko da so mu oči skupaj padle, in zopet nekdo po vratih lop, lop! Ded je stopil na dvorišče in glej, pred njim velika čreda ovac. Prignal jih je volk. Kmalu nato je prinesla lisica gosi in kokoši in zajec mnogo malenkosti. Vesel je bil ded in vesela je bila babica. Prodala sta ovce in kupila voli. Ded je začel z voli voziti in služiti. Slamnati volek je pa stal na soncu, da se je smola razgrela in ž njega skapala.

† **Jožef Gruden.** V vrstah »Vrtčevih« sotrudnikov je nastala vrzel, ki jo bo težko nadomestiti. V sredi oktobra je namreč umrl **Jožef Gruden**, višji poštni kontrolor, ki je bil eden najzvestejših in najvnetejših delavcev pri našem listu. V »Vrtcu« je začel pisati že leta 1904. Od takrat naprej ga ni letnika, v katerem ne bi srečali njegovega imena. Prevajal je ponajveč iz češčine. Dvoje je, česar naj bi se mladi pisateljski rod učil od njega: zvestoba do lista in vestnost v prevajanju. Morda so ga kam drugam vabili, morda se je tudi odzval — ne vem — a prav pri srcu mu je bil »Vrtcec«, kjer je prvič poskusil svoje prevode, kjer si je izklesal svoj jezik, ki je izbrusen po vseh naših veljavnih slovniciarjih. Kadar koli je prinesel Vrtčevemu uredniku kak prevod, je urednik vedel, da mu ne bo treba popravljati ne skladnje ne ločil, ker je bil vesten, ko je dajal svoja dela javnosti. Jožef Gruden se je rodil na Blokah l. 1846, kjer je bilo v starih časih živahno križišče cest iz Vel. Lašč (Levstik, Stritar) in iz Ribnice (Skrabec), zato še dandanes govorijo tam lep, čist jezik. V njem se učimo spoštovati naš lepi slovenski jezik. Neutrudnemu delavcu — božji mir!